

ULTIMATUM ZA AACHEN

General Courtney H. Hodges je včeraj posadki in prebivalstvu Aachena dal ultimatum, da se v 24 urah predajo ali pa bo mesto popolnoma porušeno. — Ultimatum je bil poslan poveljniku posadke in mestnemu županu.

Ultimatum na Aachen poteče danes ob 10.50 dopoldne (4.50 zjutraj po newyorškem času.)

Ultimatum so nesli v mesto Lt. George Matfey iz Enosburg, Pa., je nesel ultimatum. Lt. William Boehme iz New Yorka je bil tolačen, Pvt. Kenneth Kading iz La Grange, Ill., je nesel belo 5 čevljev dolgo in ravno tako široko zastavo iz posteljne rjuhe. V nemško črto so stopili ob 10.15 dopoldne nekaj ur zatem, ko Nemci niso mogli preprečiti obkolitve mesta.

Ta ultimatum bo Nemcem služil za zgled; ako se mesto ne poda, bo porušeno in posadka uničena.

Več tisoč letakov z ultimatum na poveljnika nemške posadke in poziv na župana na drugi strani je bilo popoldne izstreljenih iz topov in letaki so bili raztreseni po mestu in njegovi okolici.

Popoldne je pričelo deževati in bojevanje je ovržano na celi fronti.

Aachen je imel v mirnem času 165.000 prebivalcev, tekem obleganja pa se je število skrčilo na 15.000, posadka pa šteje kakih 1500 vojakov. Okoli mesta je razpostavljenih mnogo topov, ki morejo mesto v kratkem času popolnoma porušiti, kot je bil porušen Stalingrad.

Ameriški poveljnik je nemškemu poveljniku v odločnih besedah povedal, da zanj ni srednje poti—mora se brezpogojno podati ali pa bodo govorili ameriški topovi.

"Ali boste brezpogojno predali mesto z vsem v njem, ali pa boste odklonili in čakali na popolno porušeno," pravi ultimatum. "Izbira in odgovornost je vaša."

Vest o ultimatumu so zavezniške postaje sinoči razglasile po celi Nemčiji. Don Whitehead, poročevalec United Press poroča s fronte: "Ameriško vrhovno poveljstvo jim boče povedati celo zgodovino Aachena — želi, da Nemci vedo, da bodo njihova mesta porušena, če bodo izpremenjena v trdnjave. Kar se bo zgodilo z Aachenom, se bo zgodilo z vsakim drugim mestom v notranjosti Nemčije."

Ako hočejo Nemci iz Aachena napraviti Cassino, tedaj je za nje usoda zapечатena. — Mesta ne obdajajo gore in Amerikanci morejo nanj streljati z vseh strani, mesto da bi morali napasti samo na kakem kraju, ki je morebiti silno utrjeno.

Aachen, kjer je imel svojo prestolico cesar Karol Veliki, oblega prva ameriška armada generala Hodgesa že od 15. septembra, ko je vdrla čez nemško mejo južno od mesta. Med tem časom so Amerikanci razbili močne utrdbe 15 milj severno in južno od mesta in so mesto neprestano obkoljevali.

Na osrednji fronti je tretja ameriška armada generala Pattona, ki prodira med Metzom in Nancyem, zavzela Fresnes-en-Saulnois. V zadnjih treh dneh je Pattonova armada vjela 3555 Nemcev.

Šest milj severno od Metza se Amerikanci bojujejo po ulicah Maizapes le Metz. Šestnajst milj jugovzhodno od trdnjave so Amerikanci napredovali čisto miljo in so zavzeli Le-fort.

Še nižje proti jugu je sedma ameriška armada generala Patcha napredovala dve milj vzhodno od Epinala in je pregnala Nemce iz Laveline in Herp-Elomt.

Nova Zveza narodov

V glavnem odboru bode poleg Združenih držav, Rusije, Anglije in Kitajske, tudi Francija. — Ustanovitev mednarodne letalske vojske za vzdrževanje miru.

Minoli ponedeljek so vse štiri velevlasti predložile vsem državam sveta podrobnosti glede načrta za bodoče vzdrževanje svetovnega miru. Imenovane štiri velevlasti so, kakor znano, Združene države, Rusija, Anglija z svojimi dominijami, in Kitajska.

Glavni odbor je tudi sklenil, da mora biti Francija zastopana v tem odboru kot peti član.

Organizacija takozvane nove Zveze Narodov boče skrbela za to, da bodo vsi Združeni Narodi sveta živeli v popolnem mednarodnem miru, in naloga petorice velikih narodov ali velevlasti boče vzdrževati primerno vojno silo za eno z mednarodnim vojnim letalstvom, katero bode lahko kar v najkrajšem času nastopilo proti eventualnim bodočim agresorjem, oziroma narodom, kateri bi nameravali kaliti svetovni mir.

Diplomatije omenjenih velevlasti naznanjajo, da se bode v kratkem vršilo posvetovanje zastopnikov imenovanih štirih velevlasti, da se tako določijo vse podrobnosti bodoče zveze narodov. V pododborni te organizacije bode zastopanih za sedaj 11 narodov in naloga tega odbora bode določiti kako je vporabiti oboroženo silo proti agresorjem in slučaju potrebe. Poleg glavnega odbora velevlasti, bodo poslovali tudi pododbori, oziroma odseki osrednje organizacije in sicer: varnostni osek, osek narodne ekonomije in socialni osek, katerih vsakemu bode predsedoval poseben predsednik. V teh takozvanih odsekih, bode tudi Francija zastopana v nedoglednem času.

Nova organizacija bode imela tudi poseben vojaški odbor, čegar naloga bode obvestiti glavni odbor glede vojaškega položaja v tej ali oni državi in tudi dajati v slučaju potrebe, strategične vojaške nasvete. — Skratka, delovanje novega svetovnega odbora bode sliče delovanju Pan-Ameriške Zveze Narodov na ameriskem kontinentu. Na ta način bode vsako sporno vprašanje lahko mirnim potom poravnano in sicer v splošno zadovoljnost.

Vprašanje, kako bode treba končati poslovanje stare "Lige Narodov", katere glavni sedež je v Genevi, v Švici, dosedaj še ni rešeno, in tudi glavni sedež nove Zveze Narodov, dosedaj še ni določen, in v Washingtonu se zadržuje, da bodo vse velevlasti, kakor tudi male države pomnille kako mesto, kjer naj se stalni zastopniki nove Zveze Narodov nastanijo.

Poroča se tudi, da se glede tega vprašanja v kratkem sestane predsednik republike Kitajske Chiang in maršal Stalin, — morda v Moskvi, kamor sta zastopnika Anglije, Winston Churchill in angleški minister inostranih del, dospela dne 9. oktobra.

ČIŠČENJE SVETILKE

Delavci so pričeli čistiti veliko svetilko, ki je pred vstopom Amerike v vojno razsvetljevala Kapitol v Washingtonu. Zaradi varnosti od pričetka vojne do sedaj svetilka ni več gorela. V tem, da sedaj svetilko čistijo, mnogi vidijo dobro znamenje—kmalošnji konec vojne.

Konferenca v Kremlju

Nekaj ur zatem, ko je Winston Churchill prišel v Moskvo, se je pričela med njim in Stalinom konferenca v Kremlju.

V ponedeljek ob desetih zvečer sta se sešla v Kremlju Churchill in Stalin in sta se razgovarjala do ene popolnoči. Vnanji minister Anthony Eden in vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov pa sta malo prej imela poldrugo uro dolg razgovor.

Ko je bila v toku konferenca v Kremlju, je londonski list "Daily Mail" sporočil, da je maršal Stalin obljubil, da se bodo Amerikanci smeli posluževati raznih postojank v Sibiriji v vojni proti Japonski, ko bo vojna v Evropi končana.

Če tudi je bil ameriški poslanik Harriman določen, da bo prisostvoval pri teh razgovorih, rusko uradno poročilo o prvi konferenci njega ne omenja.

Poleg Stalina, Churchilla, vnanjega komisarja Molotova in vnanjega ministra Edena je bil omenjen angleški poslanik sir Archibald Clark-Kerr, da je bil navzoč na konferenci.

Sedaj se je Churchill tretjič sestel s Stalinom. Churchill je prišel v Moskvo v avgustu 1942, da je Stalinu razložil, zakaj se pričete zapadne fronte tako dolgo zadržujejo. V novembra pa so bili v Teheranu predsednik Roosevelt, Stalin in Churchill ter so izdelali načrt za končni poraz Nemčije.

Churchill je došel v Moskvo v najboljšem razpoloženju. Med potom je celo nekaj časa vodil aeroplan. Pri prihodu je Churchill na letališču v kratkem nagovoru rekel, da je bil pred dvema letoma v Moskvi, v teh dveh letih pa je rdeča armada izvajala celo vrsto velikih zmag in je strla stavbo Nemčije.

ANGLEŽI ZAVZELI KORINT

Angleške vpadne čete in grški patrizani so zavzeli Korint in s tem izvedli zavzetje Peleponeza ter si pridobili odskočno točko za pohod v Atene, 48 milj dalje proti vzhodu.

Angleži in Grki so z naskokom zavzeli Korint, ki obvladuje istmus, ki veže Peloponez z grško celino. Nemci so zapustili južni polotok, ki predstavlja četrtno cele Grške.

Robert Vermillion, poročevalec za United Press, v svojem poročilu iz Korinta pravi, da so angleške in grške čete vkorakale za petimi zadnji Nemci, ki so pobegnili s Peloponeza.

"Včeraj in danes je mesto odmevalo zmagoslavni kliče," poroča Vermillion, "in prvič v treh letih Grki zopet pojejo in cerkveni zvonovi zvonijo."

Kralj Karol potuje baje v Evropo

Bivši romunski kralj Karol je z avtomobilom odpotoval iz meliškega glavnega mesta v Vera Cruz, od koder se bo z argentinskim parnikom Rio Tunuyan odpeljal v Rio de Janeiro.

Z njim potujejo njegova žena Magda Lupescu, general Ernest Urduareanu in njegova žena ter več kraljevih prijateljev.

Parnik Rio Tunuyan bo došel v Rio de Janeiro 10. novembra. Kralj Karol bo s svojim spremstvom ostal v brazilskem glavnem mestu kakor dva tedna, nato pa se bo odpeljal v Evropo. Po zadnjih poročilih bo potoval na Portugalsko, pozneje pa v Turčijo. Kje se bo nastanil, je odvisno od vojnih razvojev.

Mogoče se bo vstavil v Francijo, kjer ima Magda Lupescu dve veliki posesti in bo sta skupno počakala poraza Nemčije. Po sedanjem načrtu bo Karol v pričetku decembra v Lisboni. Rumunski krogi pravijo, da je kralj Karol dobil dovoljenje od ameriške in angleške vlade za potovanje čez Atlantik in portugalski vizum.

Ameriška radodarnost

Ameriško podporo, oziroma "relief" dobiva sedaj prebivalstvo dvajsetih različnih dežel, oziroma držav na svetu, kajti v to svrbo se je pri nas nabralo dosedaj \$175.000.000. Od te svote je dobila — Anglija 40 milijonov dolarjev; Rusija 30; Kitajska 20, Poljska 9, Francija štiri in pol in Jugoslavija dva milijona dolarjev.

Glasovi mrtvih vojakov ne bodo veljavni

Justični departament države Pennsylvanije v Harrisburgu je naznanil, da bode po ustavi države pri predsedniških volitvah glasovi vojakov, ki bodo medtem ubiti, neveljavni.

Telefonska zveza tretji dan pretrgana

Telefonska zveza med Berlinom in Stockholmom je že tretji dan pretrgana, kar je daljše povod domnevanju, da so se nemški generali zopet dvignili proti Hitlerju.

Poročilo iz Stockholma pravi, da se brzobjavna in zračna zveza med Nemčijo in Švedsko nadaljuje, toda telefonska zveza je pretrgana.

Rusi ob Baltiku

Včeraj je rdeča armada dospela do Baltika severno od Memela ter odrezala zadnjo pot za beg po suhem za okoli 100.000 Nemcev, ki se nahajajo v zapadni Litvi.

V svojem prodiranju po baltičkih državah na 235 milj dolgi fronti so Rusi osvobodili nad 360 mest, trgov in vasi ter so se približali Rigi na 7 milj.

Rusko poročilo naznanja, da je rdeča armada prišla do Baltika pri Palangi severno od Memela, ki ga je Nemčija vzel spomladi leta 1939. In obrežje, ki ga sedaj drže Rusi ob Baltiku, je dolgo okoli 20 milj.

Klešče okoli Rige, glavnega mesta Letške, se vedno bolj stiskajo. Na tem kraju so Rusi zavzeli najmanj 60 krajev, med njimi Stopini, komaj sedem milj jugovzhodno od Rige; Gauja 11 milj proti severu, Ropazi 10 milj proti jugovzhodu in Saulkalne, 12 milj

proti jugovzhodu.

Berlinski radio naznanja, da imajo Rusi v teh bojih nad 1000 tankov in nad 1.000.000 vojakov. Pritisk proti Vzhodni Prusiji postaja z vsakim dnem močnejši.

Močan ruski oddelek, ki je došel do Baltika, se je obrnil proti jugu in je ojačil ruske postojanke ob Njemenu ter je zavzle Tarango, 20 milj severovzhodno od Tilsita v Vzhodni Prusiji.

Zopet nek drug močan oddelek rdeče armade prodira proti Vzhodni Prusiji in je zavzel litvinsko mesto Sakiai, 7 milj od Vzhodne Prusije in 33 milj od Kaunasa.

Ruska armada je tudi na jugu dosegla velike uspehe.

V Jugoslaviji so Rusi presekali Beograd - Atene železnico, ki je za Nemce na Balkanu največjega pomena.

Druga ukrajinska armada maršala Rodiona J. Malinovskega prodira po 400 milj dolgi zakrivljeni fronti v Jugoslaviji, Rumunski in Madžarski ter je dospela do predmestja Debrecina in je oddaljena od Cluja še tri milje.

Južno krilo Malinovskijeve armade, kateri pomagajo partizani maršala Tita, je vda-

rilo čez Moravo in zavzelo Veliko Plano ob Beograd-Atene železnici, 42 milj jugovzhodno od Beograda. S tem sunkom je bila presekana zadnja črta za umik 100.000 Nemcev iz Albanije, Grške in Jugoslavije, medtem ko z juga pristiskajo na nje zavezniški iz Grške in Albanije.

V Jugoslaviji Rusi prodirajo na 70 milj dolgi fronti proti zapadu. Moravo so prekorčili na 17 milj dolgi fronti in z zavzetjem Velike Plane so odstranili zadnjo oviro za svojo prodiranje proti Beogradu od jugozapada.

Na južnem koncu fronte so Rusi osvobodili Lukovo, 32 milj severno od Niša ob železnici v Atene. Moskva naznanja, da so v nedeljo Rusi in jugoslovani vjeli 3200 Nemcev, pobili pa so jih okoli 3000.

Maršal Tito je sporočil, da je njegova vojska osvobodila Užice, 75 milj jugozapadno od Beograda.

Vsled prodiranja rdeče armade proti Debrecinu in Cluju je močna nemška armada v veliki nevarnosti, da bo zajeta. Pokrajina, ki jo drže Nemci na Madžarskem, se razteza 175 milj od Debrecina tja v Bukovino. Kadar bodo Rusi zavzeli Debrecin, se bodo mogli Nemci umakniti samo čez Karpate na Čehoslovaško.

Zavezniško poveljstvo v Parizu

Po 125 dnevih v Londonu od vpadu v Francijo se je zavezniški najvišji glavni stan preselil v Pariz.

Osočje generalnega štaba, velike zaubeje zemljevidov in knjig ter 60 vojni poročevalcev so prepeljali štirje transportni aeroplani v Pariz.

Zadnja konferenca v Londonu je bila v veliki sobi, čije stene so pokrite z zemljevidi. Prva konferenca v Parizu je bila sinoči.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavica Publishing Company, (A Corporation)
Frank B. Slavica, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lapina, Sec.
Printed at Slavica's Press, 215 West 124th Street, New York 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.
SA ORLO LINTO VELJA LINT SA EDROBNE DEJAVE IN KANADOJ
\$7.-; SA POL. LINTA \$3.50; ZA ČETET LETA \$2.-.
"Glas Naroda" lahja vsaki dan izveniški sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 215 WEST 124th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1363

"Kdo plača?"

Naši čitatelji se brezdvomno še spominjajo, ko smo v "Glasu Naroda" leta 1915 poročali, da je, tedaj le malo poznani urednik italijanskega delavskega lista "Avanti", Benito Mussolini, ostavil svoje mesto pri imenovanem dnevniku v Milanu.

Tedaj smo tudi javili, da je Benito ustanovil svojo lastno tiskarno ter postal istočasno tudi lastnik in urednik lista "Il Popolo d'Italia" — tudi v Milanu. Uredniška smer lista "Il Popolo d'Italia" je bila dokaj slična smeri člankov, katere tuintam čitamo v "New York Daily News" in listih, katerih podpirajo gotovo klike, ki se boji svobodnega razvoja splošnega človeštva.

Milanski list "Avanti" je tedaj, ko je Benito ostavil uredništvo tega lista, in postal urednik in lastnik lista "Il Popolo d'Italia", objavil koment o tem činu, ki je obstal iz treh besed in se je glasil: "Chi paga, Benito?", oziroma — "Kdo plača — Benito?" In od onega dne nadalje, je vse prebivalstvo Milana kričalo na ulicah mesto običajnih medsebojnih pozdravov: "Chi paga, Benito?" To vprašanje je bilo slišati na ulicah, kjerkoli se je zloglasni Benito pojavil, kajti splošnost je kmalo izvedela, da je Benito dobil za svojo novo podjetje ves potreben denar — bogatih podjetnikov v Franciji, oziroma od dvesto najbogatejših rodbin francoske republike.

Leta 1919 je Benito organizoval svojo prvo četo, znano tedaj pod imenom "Fasci di Combattimento." Mladenci in starčki so telaj mogli dobiti brezplačno nove uniforme in tudi brezplačni vstop v vsa gledišča, medtem ko so se poštenji ljudje zopet izpraševali: "Kje dobiva Benito za vse to potrebni denar?", kajti splošnost bi rada vedela, kdo plačuje in denarno vzdržuje vse tedanje parade v Italiji, in kdo dobavlja fašistom — ricinovo olje, s čegar pomočjo so tedaj fašisti skušali pridobiti poštene ljudi v Milanu, Turinu, Benetkah, Trstu, Gorici, Pulju in drugod za svojo lopovščino ali jih pa na ta način prisiliti, da so v javnosti molčali. Tedaj se je tudi doznalo, da sta v Italiji podpirali Benita in njegovo početje, obe najbogatejši rodbini v Italiji — Agnelli in Donagani, oziroma takozvani finančni kralji Italije.

Vprašanje "Chi paga" in tozadevna naknadna razkritja, pa niso razkrinkala le vzrokov gibanja v Italiji, temveč tudi vse tajnosti na isti način plačane "slave" Hitlerja, Lavalja, Francota ter vseh ostalih kvizlingov po vesoljnem svetu. Fazizem je postal orožje in — Hitler, Laval ter Franco so postali lutkarji, s čijih pomočjo so milijonarji-morilci v Italiji, Nemčiji, Franciji in na Japonskem skušali zatreti gibanje za svobodo vseh zatiranih narodov ter jih povesti ne v svobodo, temveč v — klavnico svetovne vojne. Ti prvotni kvizlingi so potem, oziroma tekom sedanje vojne nastavili vsepovsod svoje "podkvizlinge" v obliki Fotičev, Nedičev, Paveličev, Rupnikov, Rožmanov, Horthyjev, itd.

Mussolinijevi morilci, katere so plačali Agnelli in Donagani, so leta 1924 umorili poslanca Mateottija in na stotine njegovih somišljenikov, oziroma naprednjakov, dočim je moralo na tisoče nedolžnih ljudi v ječe, kar je primorskim Slovincem in Hrvatom dobro znano. Na ta način je upor proti fašizmu v javnosti vtihtil. Istega načina se je kasneje posluževal tudi Hitler, kateri je dobival ves potreben denar za zatiranje svobodnega gibanja v Nemčiji, — od nemških bilijonarjev — Krupp-Thyssen.

In pri nas? Sedaj so vse žrtve in trpljenja italijanskih, nemških in drugih anti-fašistov pozabljene, dasiravno odpor proti fašizmu v Italiji in Nemčiji ni bil baš velik. Toda na španskem se je ljudstvo organizovalo in se je potem splošnega upora v resnici bojevalo proti lutkarjem Francu, Mussoliniju in Hitlerju kar cela tri leta, oziroma od 1936 do 1939. Hitler in Mussolini sta tedaj dobila od lastnikov kartelov, oziroma zgoraj navedenih milijonarjev, nalog, da prideta Franku na pomoč in da ga rešita pred navadnim ljudstvom, katero se je borilo za svoje pravice proti fašizmu.

Ako bi se narod v Italiji in Nemčiji branil, kakor so se branili Španci in ako bi bil na isti način poražen, bi ta poraz vsa tedanja javnost proslavljala ravno tako, kakor je proslavljala poraz španskih patrijotov in tedanje španske republike.

Od tedaj pa do današnjega dne so se časi seveda dokaj spremenili. Sedaj se tudi pri nas natoleče, da je vse prebivalstvo barbarske Nemčije in Italije odgovorno za sedanjo vojno in da je treba radi tega kaznovati vse prebivalstvo za lopovščino, katere so izvajali fašisti in naciji pod vodstvom propalce, katere so dobivale v to svrhu potrebne milijone od — milijonarjev Agnelli, Donagani, Krupp in Thyssen.

Ako bi pa kdo svetoval, naj se izroči vsa lastnina Agnelli in Kruppov — kontroli vsega prebivalstva v Italiji in Nemčiji — why brother —, to bi bilo roparstvo in hujši zlo-

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČI!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH
DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:
665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH
SLAVIC DESCENT
282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

čin, kakor umori nešteti stotisočev ljudi, kateri so bili hlačnokrvno umorjeni edino za to, da ostane zasebna last omejenih milijonarjev nedotaknjena. Ali bo v bodoče tudi ostalo pri tem v Evropi, je odvisno od vprašanja — ki se sedaj glasi — ne "chi paga", temveč: "Chi paghera?" ... (Kdo bo plačal?)

APEL NA ZAPELJANE "DOMOBRANCE"

Slovenski narodni osvobodilni svet (SNOS) je meseca aprila dal natisniti letake in jih razpečal v vseh glavnih postojankah takozvane "domobranske vojske". Tu ponatisnjena vsebina ne rabi tolmačenja.

DOMOBRANCI!

Dne 20. aprila, na Hitlerjev rojstni dan, ste prisegli v Ljubljani, Kočevju, Grosuplju, Vrhniki, Ribnici in vseh ostalih domobranskih postojankah Hitlerju s sledečo prisego:

"Prisegam pri vsemogočnem Bogu, da bom zvest, hraber in svojim nadrejenim pokoren, da bom v skupnem boju z nemško oboroženo silo, stoječo pod poveljstvom vodje velike Nemčije, SS četami in policijo proti banditom in komunizmu, kakor tudi njegovim zaveznikom, svoje dolžnosti vestno izpolnjeval, za svojo slovensko domovino kot del svobodne Evrope. Za ta boj sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Tako mi Bog pomaga!"

Ali se zavedate, kaj ste s tem storili? Ali se zavedate, kaj vse se skriva za temi besedami? Ali se zavedate, da ste pred vsem svetom in pred Vsemogočnim Bogom prisegli popolno pokorščino Hitlerju, prisegli ste pokorščino in zvestobo ter se zavezali za hrabrost nemški Hitlerjevi vojski in policiji — Gestapu, največjim krvnikom in sovražnikom človeštva. Prisegli ste, da se boste borili proti svojemu lastnemu narodu, svojim lastnim bratom, ki že tri leta krvave zato, da bi naša domovina bila končno svobodna. Prisegli ste, da se boste borili proti zaveznikom svojega naroda, proti Angliji, Sovjetski Zvezi, Ameriki, seveda tam, kjer bo smatral Hitler za potrebno. In ta boj proti lastnemu narodu v korist Hitlerjevi Nemčiji imenujete vi boj za slovensko domovino in za ta boj ste pripravljeni žrtvovati tudi življenje. S prisego ste se javno zvezali s tisto armado, ki stoji danes na vseh frontah pred porazom.

Propadajoča Nemčija in vaši belogardistični voditelji, ki so se za denar prodali nemškemu Gestapu, so vas hoteli s prisego prikleniti v hitlerjevske vrste, da bi tako z vašo krvjo reševali svoje protinacionalne koristi. Zavedajo se, da je vam prisega nekaj svetega, zato so vas v Ljubljani na Stadionu po obhajilu in maši, ki jih je opravil sam ljubljanski škof dr. Rožman, v njegovi navzočnosti zaprisegli.

Ali boste morda zdaj še verjeli, da se boste lahko v odločilnem trenutku pridružili zapadnim zaveznikom? Vaši izdajalski voditelji z Rupnikom na čelu so vam s to prisego dokazali, kako velika laž so vsa njihova taka in slična zagotavljanja. Sedaj vidite sami, da se je za temi zapeljivimi besedami skrival peklenški načrt Gestapa in njegovih beloplavih plačancev, da čimveč Slovencev pridobijo za pomoč Hitlerju, svojemu zaščitniku.

Na dan prisega pa vam je ljubljanski vodja SS policije Roessner, ki ima na vesti umore stotin slovenskih talcev, tudi jasno in glasno povedal:

"S pomočjo velikomemškega rajha smo vas izvežbali, oblekli in oborožili!"

Ali morete sedaj tajiti, da niste vsega dobili od Nemcev in to samo zato, da se borite proti svojemu narodu, ki ga je Hitler sklenil uničiti. V resnici ste torej švabobranci in ne domobranci.

Sedaj vam je končno tudi lahko že jasno, da vse izjave in grožnje vodilnih angleških in ameriških politikov in samega ministrskega predsednika Churchilla, ki so jih naslovili na Hitlerjeve pomočnike, veljajo v polni meri tudi za vas. S svojo prisego ste pa tudi pred vsem svetom pokazali, da se zavedate svojega zločinskega sodelovanja s Hitlerjem.

Ali uvidite, v kakšno strašno zažgato so vas zapeljali vaši od Gestapa plačani belo-plavogardistični voditelji.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotežje tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravitelstvu na roke s tem, da imajo vedno, če le more, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBRNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelstvu nepotrebne stroške?

DOMOBRANCI!

Prisegli ste najhujšemu rablju vseh narodov, prisegli ste zvestobo in pokorščino tistim zločincem, ki so uničili cerkve in duhovščino na Štajerskem in Gorenjskem, od katerih rok kaplja kri nedolžnih žrtev, — mož, žena in otrok. Prisegli ste pri polni zvestosti, brez nujnosti, saj je toliko poti, preko katerih bi lahko prišli do svojega naroda, ki se bori za svoj obstoj in svobodo! Javno ste se zvezali s Hitlerjem!

TODA — ALI VAS PRISEGA ZLOČINCU VEŽE? SVOJCI NOVOZAPRISEŽENIH DOMOBRANCEV!

Ali veste kaj in komu so vaši očeti in sinovi prisegli? — Ali veste, da si s tem zapirajo pot nazaj in da so na tem, da onesrečijo vse vas? Po vsem tem se ne čudite vedno ostrejšim meram, ki jih proti njim in vam podvzema nova narodna oblast. Ne čudite se, da vas bo zadela pravična sodba slovenskega naroda, pravična sodba nove Jugoslavije in zavezniki sil Anglije, Sovjetske Zveze in Amerike. Ker ste pomagali okupatorja, ste vojni krivci in vse zavezniške države vas bodo v skladu z moskovsko deklaracijo zasledovale tudi do konca sveta in vas sodile!

ZAPELJANI IN PRISILNO MOBILIZIRANI DOMOBRANCI!

Vi, ki še niste naredili zadnjega koraka na svoji izdajalski poti in si še niste umazali rok z bratovsko krvjo, ali se boste res borili proti svojemu narodu in njegovi Narodno Osvobodilni Vojski Jugoslavije? S sodelovanjem v borbah proti Narodno Osvobodilni Vojski boste zapečatili svojo usodo in nihče od vas ne bo ušel zasluženi kazni!

GORJE KRVNIKOM LASTNEGA NARODA!

SMET OKUPATORJEM IN NJIHOVIM POMAGAČEM!

Osvobodilna Fronta Slovenskega Naroda.

Brooklynski urad Rdečega križa poroča:

Prejeli smo prošnjo iz begunskega taborišča iz srednjega vzhoda od begunke Marije Boric, da naj poizvedemo za naslov njenih botrov po imenu: Mr. in Mrs. Mate Jelavich. Ako kdo ve za njihov naslov ali ako sami čitajo te vrstice naj se tozadevno sporoci na:

The Foreign Inquiry Service, Brooklyn Chapter American Red Cross, 375 Jay Street, Brooklyn, N. Y.

ODMERRKI

Meso in maščobe:

Rdeče znamke od A8 do Z8 in A5 do K5 so veljavne za nedoločen čas. Do 29. oktobra ne bodo nanovo uveljavljene druge znamke.

Sadje in zelenjava v kantah

Modre znamke A8 do Z8 in A5 do R5 za nedoločen čas. Nove znamke ne bodo uveljavljene do 1. novembra.

Sladkor:

Znamke št. 30, 31, 32 in 33 so veljavne za pet funtov sladkorja za nedoločen čas. Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov za vključanje do 28. februarja, 1945.

Čevlji:

Letalski znamki št. 1 in 2 v kužici št. 3 veljavni za nedoločen čas.

ŠIVALKE

na moških klobukih; dolga sezona. Vsaka dobi kite samo ene barve in blok za celo sezono. Stalno delo.

DARTFORD HATS
719 BROADWAY
NEW YORK CITY

RAZGLEDNIK

DOLG NASLOV KANADSKEMU STEWARDU

Neka gospodična, ki se je nedavno vozila iz Seattle, Washington v Montreal, Kanada, se je na svojem dolgem potovanju seznanila z nekim stewardom, ki je v služben v obdobjem vozu železnice Canadian National Railways. Dasi ravno sta postala dobra prijatelja tekom potovanja, je pa dekle pozabila stewarda vprašati po njegovem imenu in pravem naslovu. Kljub temu mu je pa pisala sedaj iz Seattle, Wash., in pismo naslovlila dokaj natančno, kajti naslov je napisala, kakor sledi:

"Stewardu v obdobjem vozu Canadian Natl. Railway, v Montrealu, Quebec, kateri je 21. junija došel v Toronto, Ont., z 12urno zamudo, ker je dež pokvaril progo v Jasperu, lu, Que. — Thank you."

Nat. Parku. Obdobjalni voz je bil pripet takoj za tovorinim vozom, v katerem je bilo mleko v hladilniku namenjeno v North Bay. Stewardov dom je v Winnipegu; imel je dve želvi seboj, katerih jedna se je izgubila, dočim je drugo vzel seboj, da jo da nekemu znanemu v dar.

Obdobjalni voz je došel v Toronto ob 6.55 P. M., kjer je moral čakati na nek vlak do 11.00 P.M. — Postmaster: Priznavam, da je zgorajšnji naslov nepopoln, toda to je vse, kar vem o naslovu imenovanega stewarda, kateremu hočem pisati. Upam, da bodele poslali to pismo pravemu naslovljenemu, katerega bodo našli pri Canadian National RR. v Montrealu, lu, Que. — Thank you."

PREDAVANJA IN POUK O RUSIJI V VSE- UČILIŠČU CORNELL

Uprava vseučilišča Cornell v državi New York, je ustanovila posebna predavanja kot redni pouk o ozirom na "sedanjost rusko civilizacijo", in iz Ithace, N. Y., je ravnokar došlo poročilo, da se je drugi semester tega predmeta ravnokar zaključil. Število dijakov se je tekom poletnega semestra podvojilo in dijaki, ki so bili vpisani za ta predmet, so prišli v imenovano vseučilišče v mestu Ithaca, N. Y., iz vseh krajev Zedinjenih držav in Kanade.

Vzgojevalna vrednost omejenega predmeta je tako velika, da je imenovano vseučilišče sklenilo, da ostane predmet poduka glede inostranih civilizacij, stalen. Profesor Ernest J. Simmons, ki je ravnatelj vseh tozadevnih predavanj, naznanja, da se tudi sovjetske oblasti izredno zanimajo za ta poduk, in da so vseučilišča v Rusiji na isti način uvedla poduk o ameriški civilizaciji in napredku.

Poduk glede napredka Rusije je razdeljen v petoro predmetov: ruska zgodovina, ekonomija, vlada in pa inozemska politika, socialne naprave ter rusko leposlovje. Tem predmetom je vseučilišče še pridejalo podpredmete: sovjetsko glasbo, umetnost in zdravstvenost, arhitekturo ter tehnologijo in pravosodje.

Tekom dvanajstih tednov, vršilo se je v imenovanem vseučilišču 200 podučnih predavanj o napredku sovjetske civilizacije. Razum domačih profesorjev, ki redno predavajo zgoraj omenjene predmete,

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana. 13 poglavij — 413 strani

KNJIGARNA
SLOVENICA PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 327 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Naročite jo pri:

KNJIGARNA "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

POSEBEN ODBOR ZA PORAVNAVO DELAVSKIH ZADEV

Iz Kirkland Lake, Ont., se javlja, da so tamkaj pod pokroviteljstvom ministerstva za delo, ustanovili poseben odbor, čegar naloga bude poravnati nesporazume, ki so nastali med lastniki družbe Lake Shore Mines Ltd., in lokalno unijo šte. 240, ki spada k organizaciji Mine, Mill and Smelter Workers Union.

Obe stranki so nedavno sklenili posebne pogodbe, toda delavci sedaj zahtevajo, da se vsaki mesec pregleda račune glede plač in odbitkov delavcev, v kar pa družba neče privoliti. Radi tega se je imenovana unija pritožila na pristojnem mestu, oziroma pri ministrstvu za delo, katero je potem imenovalo poseben odbor za posredovanje med obema strankama. V tem odboru sta tudi Charles T. Williams, profesor rudarstva na vseučilišču mesta Toronto, in Bora Laskin, profesor prava pri istem vseučilišču.

Zgodovinski železniški voz

Edmonton, Alta. — Dva železniška potniška vozova, ki sta bila nekaj last William Howard Tafta, bivšega predsednika Združenih držav, sta še vedno v prometu in sicer na potniški železniški progi med tukajšnjim mestom in postajo Dawson Creek. Oba voza je leta 1915 kupila "Edmonton-Dunvegan & British Columbia Railway Co. za neznan ceno.

Električna gonilna moč za farme v Novi Scotiji

Halifax, N. S. — Ministerski predsednik provincije vlade za Novo Scotijo, A. S. MacMillan, naznanja, da bode provincionalna vlada ukrenila vse potrebne korake, da se pobojša elektrifikacija na deželi po vsej provinciji. Vlada bode tudi skrbela za to, da postane električna razsvetljava in gonilna sila na farmah cenejša, kakor sedaj.

Ustanovitev posebnih sodišč za — ločitve zakonov

Charlottetown, Prince Edward Island. — Tukaj se je ravnokar zaključila konvencija veteranskih vojakov provincije s tem, da so zborovali enoglasno sprejeli resolucijo potom katere zahtevajo, da vlada ustanovi posebna sodišča za ločitev zakonov v vseh okrajih velikega otoka. Nekatere žene vojakov, oziroma bivših vojakov, so se navedle svojih mož, dočim se je tudi mnogo bivših vojakov navedlo svojih žen. Ker je sprememba baje upravičena, bode vlada skrbela zato, da se omenjena sodišča kmalu ustanove.

Jugoslovanski darovalci krvi za krvno plazmo

Iz Kirkland Lake, Ont., se poroča, da so naslednji Jugoslovanci, ki žive v tamšnjem mestu, darovali potrebne količine svoje krvi v svrhu krvne plazme tekom sedanje vojne: Miss Ana Sović, Maria Novosel, Ivan Prole in Frank Marković.

Naknadno poročilo o poroki Miss Zigić in Gjuro Vuksanović

V našem listu smo že poročali o poroki Miss Vjole Zigić, hčerke Mr. in Mrs. L. Zigić iz Kirkland Lake, Ont., z Geo. Vuksanovićem, sinom Mrs. S. Vuksanović iz Claypool, Arizona v Združenih državah.

Naknadno smo prejeli še nekatere podrobnosti o tej veseli zadevi, namreč, da se je poroka prišla v pravoslavni cerkvi sv. Kosta in Jelen v Washingtonu, D. C. Častna družica pri poroki je bila Miss Stela Makijević iz St. Paul, Minn., zajedno z Mrs. N. Vuković, ki je sestra neveste. Ko svedoci so bili Peter Stipić iz Niagara Falls, Ont., Bill Hendrick in Nikola Vuković.

Nevestini starši so prišli k poroki iz Kirkland Lake, Ont. Geo. Vuksanović služi sedaj v ameriški vojski in sicer začasno v Fort Dix, N. J., po vojni bode mladi par živel v Phoenix, Arizona.

Večerne šole v Kanadi so pričele poslovati dne 9. t. m.

Dne 9. t. m. so v Kanadi otvorili večerne razrede v višjih šolah in ustanovili so se posebni razredi za poduk v raznih poklicih, kakor za avtomobilne, elektrike, masiniste, zemljemerce, različne oddelke v lesni industriji, kemiji, izdelovanje možkih in ženskih oblačil, knjigovodstvu, poduk v angleščini za izomce, umetnosti, francoščini, španščini, itd.

V Kirkland Lake, Ont., se bode vršil poduk vsaki ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 7:15 do 9:15 P. M. — Registracijska pristojbina znaša \$5.00, in učenci, kateri tekom poduka dosežejo znanja za 80%, bode imenovane vpisnino nazaj, ko se tečaj zaključi.

VAŽNO ZA LOVCE

Sedaj, ko se kmalo otvori tudi v Kanadi lovska sezona, je važno za lovce, da vedo kako si zamorejo nabaviti potrebno streljivo, katero bode tudi letos racijonirano. Toraj: Vsakdo, ki je registrovan lastnik puške "Rim" (Rim Fire Rifle) zamore kupiti 100 nabojev za te vrste puške. Tudi lovci, ki imajo več takih pušk na razpolago, zamorejo dobiti le po sto nabojev. Kdor je registrovan lastnik navadne lovske puške, je opravičen kupiti le 50 nabojev. Ako ima več takih pušk, ne zamore kupiti več kakor 50 nabojev, in kdor je lastnik obojestrnih pušk, zamore dobiti le 100 nabojev, oziroma za vsako po 50.

Lovci, ki niso registrovali svojih pušk, ne dobe nabojev in kdor gre kupiti naboje, mora v prodajalni predložiti poleg svoje običajne racijske knjižice, tudi registracijski listek svoje puške. — Turisti, ki prihajajo v Kanado na lov iz inozemstva, ne zamorejo kupiti nabojev v Kanadi, ker njihove puške niso registrovane. pač pa zamorejo dobiti dovoljenje da prinese svoje orožje seboj, ako pošljejo tózadevno prošnjo uradu R. C. M. P. v Ottawa, kar je treba saj par tednov pred prihodom v Kanado storiti.

Za napredek poljedelstva

Ottawa. — Osrednja kanadska vlada je zavrnila prošnjo zveze za naselitev kanadskih odsluženih vojakov v raznih pokrajinah zapadne Kanade. Imenovana zveza je namreč prosila pri osrednji vladi, da poskrbi zato, da dobe bivši vojniki posestne listine za naselitev v omenjenih pokrajinah. Omenjena zveza ima 6000 članov. Člani te zveze so namreč že pred vojno bili lastniki omenjenih zapadnih zemljišč, in so nakupnino odplačevali v gotovih obrokih. Ker so pa bili vpoklicani v kanadsko vojsko, niso zamogli nadaljevati v plačevanjem svojih obrokov, vsled česar ne morejo dobiti končnih posestnih listin na imenovane zemljišča. Tudi predlog, da se ta zadeva vravna tako, da se odsluženim vojakom jednostavno odpiše njihov dolg, dosedaj še ni bil sprejet.

Kanadski jabolčnik za vojake v inozemstvu

Annapolis Valley, N. S. — Kanadska vojska, katere se sedaj z ostalimi zavezniki bori na zapadni fronti v Evropi, ne bo žejna, kajti poljedelski oddelek vlade provincije Nova Škocija, je ravnokar sporočil javnosti, da so poslali v Evropo za kanadske vojake velike količine jabolčnika, katerega so pokrepčali z vitamin C. Dosedaj so vojaške oblasti poslale samo iz Nove Škocije kar 200.000 sodov jabolčnika v Evropo, od kjer prihaja poročilo, da je jabolčnik izredno priljubljena pijača med vojaštvom.

Za novo kolonizacijo severnega Ontaria

Toronto, Ont. — Vladina komisija provincije Ontaria, katere je ravnokar dovršila svoje raziskovalno potovanje po severnih pokrajinah, se je ravnokar vrnila v Toronto. Komisija je obiskala pokrajine Nipissing, Temiskaming, Cochrane in Algoma, in prišla do zaključka, da mora provincionalna vlada takoj ukreniti vse potrebno, da pride v imenovane pokrajine veliko število novih naselnikov, ki se bodo bavili z poljedelstvom in da se tem, novim naselnikom v vsakem oziru pomaga. Vlada provincije Ontaria bode v tem pogledu delovala na isti način, kakor vlada provincije Quebec, namreč:

Pred vsem bode vlada nakupila vse potrebne stroje za čiščenje in prvo preoravanje zemljišč, te stroje bode potem vlada prepustila naselnikom za nominalno ceno;

vlada bode tudi dovolila potreben denar za gradnjo hlevov, hiš, šolskih poslopij, cerkev in zdravstvenih zavodov;

vladine oblasti bode tudi skrbela za to, da se povsodi, kjer je potrebno, napravi kanalizacija; da se ustanove kooperativna trgovišča za poljske pridelke in tudi skladišča za te pridelke, itd.

Vlada tudi naznanja, da je samo v pokrajinah Nipissing, Temiskaming in Cochrane na razpolago 1645 farm, katere so bile deloma že obdelovane.

Nove racijske knjige

Od 14. do 21. oktobra bode kanadske pristojne oblasti delile med prebivalstvo nove racijske knjižice št. 5. Nove knjižice bode veljavne za dobo 50 tednov in ne le samo za 6 tednov kakor knjižice št. 4. Svetovati je, da ljudje čuvajo nove knjižice, kajti, kakor rečeno, potrebne bodo za dobo 50 tednov.

Število šolske dece narašča

Quebec. — Vladin šolski oddelek naznanja, da se je letos vpisalo v ljudske šole 725.000 novih otrok, oziroma 5000 več, kakor v lanskem šolskem letu.

BOLEČINE MLADOSTI SOSEDNE KANADE

Kanada, naša severna sosedka, dokaj hitro napreduje in raste z ozirom na napredek neodvisnega dominija. Toda kako se bode velikanska dežela razvila, ko doseže svojo zrelost, dosedaj še nihče ne more domnevati, kajti kanadski "predniki" oziroma Kanadčanje prejšnjih generacij, so ostavili razne "zapuščine", katere so si medsebojno dokaj protislovne.

Kanada je uprav divna dežela in je tudi za tretjino večja, kakor Združene države. Toda obljubljena je le redko in ima vsega skupaj nekako 11 do 12 milijonov prebivalcev. V Kanadi je neizmerno bogastvo naravnih zakladov, in tekom sedanje vojne so deželo kakor hitro je bilo mogoče industrializirali, tako, da so tu tuinta ustanovil velika obrtna podjetja. Kanada je tudi nekako geografično središče za promet potom aeroplanov med Združenimi državami, Sovjetsko Rusijo, Anglijo in ostalo Evropo.

Toda med Kanadčani je najti le malo medsebojnega jedinstva. Iz zgodovinskega stališča je Kanada seveda še vedno staroangleški "Commonwealth", toda niti polovica sedanjega kanadskega prebivalstva ne pripoznava Anglijo kot domovino svojih prednikov. Tretjina vsega kanadskega prebivalstva raje govori francoski, nego angleški jezik.

Kanada je v prvi vrsti ameriška dežela, toda mnogo Kanadčanov se mnogo ne zmeni za "U. S. American" civilizacijo. Istodobno se pa tudi Kanadčanje, ki govorijo izključno le francosko, prav nič ne

O nemškem tajnem orožju

Bern, Švica. — Nemci so začeli zdaj — malo pozno — reorganizirati svojo industrijo orožaren. Njih smoter je, da pospešijo čim bolj mogoče izdelovanje različnih vrst orožja masčevanja — takozvanih "Vergeltungswaffe" — obeh nem pa, da preskrbe nemško vojsko s čim večjimi količinami orožja proti tankom, da bi tako vspostavili ravnotežje z zavezniki silami, ki imajo ogromno materialno premoč.

Produkcijo navadnega orožja nameravajo Nemci vzdrževati na "normalni višini", dočim bodo pospeševali izdelovanje vsega novega orožja z vseni silami. Nemčija je torej prišla do tega, da mora poskušati izenačiti svojo slabost v pogledu tankov na ta način, da opremi svoje vojaštvo s čim večjimi množinami strelnega orožja, ki prebije oklepe zaveznikov tankov — da bi mogel vsak posamezni nemški vojak stopiti v boj tudi proti tanku, kadar naleti nanj.

Zelo skromne so vesti o takozvanem nemškem tajnem orožju. V rabi je bilo že orožje "V-1", toda znano je, da imajo Nemci tudi tajno orožje številka 2, 3, in celo 4. "V-2" je najbrže nemški torped, katerega vodi po en mož, a "V-3" je baje motorni čoln velike brzine, ki je napolnjen z velikim tavorom razstreliva. Tudi na krovu tega čolna se nahaja vojak, ki ga krmari v smeri proti ladji, katero namerava potopiti. Kadar pride v zadost-

Pošljite molitvenike!

Rev. Pij J. Petric, župnik slovenske cerkve na Osmi v New Yorku, je od apostolskega delegata prejel brzojavno prošnjo za najmanj 150 slovenskih molitvenikov. Kdor tedaj lahko pogreši kak še dobro ohranjen molitvenik, naj ga pošlje na naslov: Rev. J. Petric, 162 St. Marks Place, New York 3, N. Y.

NABOR ZA TRGOVSKO MORNARICO

Naglo razvijajoči se dogodki na evropskih in pacifiških bojiščih nalagajo trgovski mornarici naenkrat velike zahteve in na obeh obalah je veliko pomanjkanje mornarjev. Prihodnje tri mesece je treba dobiti 5000 večjih mornarjev na mesec, ako hočemo, da bodo naše armade dobivale dovolj zalog in bode izgube zmanjšane. Vsak tovarni parnik, ki zapusti našo obalo, pelje blago, ki je potrebno za kako posebno delo in na posebnem kraju. Ako parnik en dan prepozno odpluje zaradi pomanjkanja mornarjev, lahko pade mnogo vojakov na fronti. Stopite v trgovsko mornarico. Vaša dežela vas potrebuje v tej službi.

Foreign Language Division
Office of War Information

Podprite napad! — Kupujte bonde Vojnega posojila.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo —
UNITED STATES
oziroma
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PODPORN
ORGANIZACIJA v AMERIKI. Posluje že 51. leto
Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, pesteni in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta: otroke pa takej po rojstvu in do 18. leta pod svoje skrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate: sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še niste član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrudite se in pristopite takej.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev

K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIZNICA

1 Domače živali
Spisal Damir Feigel

2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj

3 Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albrecht

6 Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman

12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric

13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.

14 Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Kolombat

15 Suneški invalid
Spisal Silvester Kolombat

17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec

18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Moško

19 Student naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar

25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja)
L. Skupelj

26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

35 Praški Judek
Spillmannova povest — Prev. Josip Volc

IGRE	
28 Magda (Igra) — Alojzij Remec	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golja
30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič
32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Ldpovec	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
34 Antingone (Igra) — Poslovenil G. Golar	36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio
38 Tončkove sanje na Miklav- jev večer (Igra) — J. Erbežnik F. Rojc	

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti več šbirk, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(139)

Zdajci ključ zavrti dvakrat v ključavnicu. Pokrov pisalnikov se odpre. Roparju stopijo oči skoro iz votlin, ko se nagne čez odprtino ter ugleda zaklade: cele povezke državnih papirjev in obligacij, mnogo, mnogo šopov bankovcev, celo vrsto zavrtkov samih zlatov! Prav zadaj so se nahajali zaključki za srebrni denar.

Parizlu se je vse bliščalo in mrzlica ga je tresla. Njegove ustnice se potegnajo in on se nemo zasmije. V tem trenutku ni nič drugega videl pred seboj kakor bogastvo! Pozabil je bil popolnoma spalec, ki ni več spal!

Jaques Mellier se je bil namreč prebudil. Ko odpre oči, sliši, kako ključavnica zahrpije. Počasi se vzdigne na svoji postelji ter zagrinjala odrine.

V somraku ugleda pri pisalniku moža. Ropar je bil s hrbotom obrnjen proti njemu; zato ga gospodar ni mogel spoznati. Navzlic veliki toj iznenadi se Jaques Mellier ni ustrašil. Brez šuma drsne s postelje ter se postavi na noge.

"Kako hočem vse to odnesti?" vpraša se Parizel. "Najprej spravim zlate in bankovce."

In, obe roki požljivo pomakne v pisalnik ter ptica roparica s široko in trdo pestjo prime zavrtke zlatov.

V tem trenutku ga prime Jaques Mellier v srajci, bos in brez pomoči za pleča, potegne ga nazaj ter s hripavim glasom zavpije: "Roparji! roparji! ..."

V tem je lepi Fran nastopil bil pot, po kateri ga je gnala njegova pohotnost in maščevalnost. Katera obeh strastij je bila večja pri njem? Maščevanje, se nad Blancheo, bi se znesel objednem tudi nad Mellierom in Rouvenatom, katera sta ga bila spodila liki psa. Prvo zlodejstvo mu je spodletelo; zdaj ga je mikal drug zločin.

Stopi v sobo mlade deklice. Njegove oči so žarele ter udno se je režal. Bil je pripravljen k vsemu, tudi, da izvrši umor, če bi se drugače ne mogel maščevati!

Zleze k postelji. Slišal je pravilno dihanje dekličino. Zdajci se ga nekaj poloti, kakor mrzlica, kri mu prične vreti po žilah, nagne se čez posteljo in zdajci ...

Soba Blancheina se naenkrat razsvetli! Vrata so se bila odprla ter ženska ognjenih oči skoči med Frana in njega žrtve. Vse se je zgodilo tako hitro, da je Fran obstal, kakor da je okamenel! Ali je bila ta bleda stvar pred njim duh?

A ta duh izpregovori zamolklo, votlo in žugajoče: — "Kaj iščeš tu, strahopetni morilec? Ali hočeš iznova zavratno napasti Pierrea Rouvenata? No, potem si izgrešil sobo! Tu si pri Blanchi Mellierovi! In, hvala Bogu, deklica ni sama in brez pomoči! Glej, jaz sem tukaj, da jo čuvam pred teboj, divja ti žival! ... Če bi šlo po pravici, sklicala bi zdaj vse hišne prebivalce, in ti bi zvezan moral iti med dvema žandarjema od tod! Pa zaradi tvoje matere, ki je bila vrta žena, hočem ti dati časa, da se poboljšaš! Glej pa, da se mi že v eni uri izgubiš ter mi nikdar ne laziš več okoli seuillonske pristave kakor tat, kakor morilec; za kaj stari vodnjak ima glas, ki vpije: "Fran Parizel je morilec! ... In zdaj proč, proč s teboj! ..."

Fran je še zmerom stal, kakor okamenel. Njegovo truplo se je krčevito treslo. Lucila stopi s plamenecimi očmi k njemu ter mu s strogim obrazom pokaže vrata.

"Ven s teboj! zavpije. Malopridnik, se je zbal Lucilnega pogleda, stopi korak nazaj. Bil je bled kakor smrt, a oči so se mu preobračale kakor blazniki.

"Strah je! strah! ... hripne Fran, potem grozno zakriči, plane iz sobe ter kakor besen zdirja po stopnicah niz dol.

14.

Lucila nekaj časa postane na pragu. Ropot, ki ga je bil po stopnicah provzročil bežeči Fran, je oviral, da ni slišala bojevanja v sobi svojega očeta. Ko se zopet obrne, ugleda Blancheo blede kakor smrti, preplašeno, trepetajočo, sredi sobe stoječo.

Blanche je bila samega straha vsa iz sebe. Kdo li je bila ta tuja žena, ki se je pokazala bila tako nanagloni, rešivši jo velike nevarnosti?

"Kako lepa je!" mislila si je Lucila "Ti ljubi otrok!" "Kako je videti dobra!" — memila je zopet Blanche. Nekaj časa se obe ženski molče opazujeta. Blanche prva izpregovori, primši Lucilo za roko.

"Neki mož se je bil vtihotopil sem noter," deje.

"Da, grd malopridnik!"

"Spoznala sem ga. On me sovraži in hotel me je gotovo ubiti. A rešili ste me vi! Vi ste ga spodili! Kako se vam hočem zahvaliti za to, ljuba gospa! In kdo li ste?"

"Jaz sem vaša in Mardochejeva prijateljica." Blanche se začudi.

"Vi poznate Mardocheja? Že dolgo?"

"Že prav dolgo," se nasmeje Lucila milo.

"Potem vas je on pustil v hišo?"

"Da, a povedala mu nisem, kaj imam tu opraviti."

"To je bilo prav! Pa kako ste-li izvedeli?"

"Prejšnjo noč sem slišala Parizla, očeta in sina, kako sta snovala hudobni naklep. In iz prijateljstva do Mardocheja in iz ljubezni do vas sem prišla, da vas rešim na vsak način!"

"Vi ste me torej imeli radi, ne da bi me bili poznali?"

"Ker vas vse svet rad ima!"

(Nadaljevanje sledi.)

VABILO NA PROSLAVO 40-Obletnice SNPJ. KONCERT in PLES

S SODELOVANJEM

DRUŠTEV "SLOVENIJA," štev. 56,
"BRATSKA ZVEZA," štev. 140,
"NEW YORK ALL AMERICANS," štev. 580,
JUVENILE CIRCLE, št. 50 "Junior
All Americans"

v nedeljo, 15. oktobra, 1944 ob 4. popoldne

- * DONALD LOTRIČ, glavni govornik
- * ANTON ŠUBELJ, solist
- * ANN KEPIC in OLGA TURKOVICH-CHRISTIE, duet
- * MEŠANI ZBOR "DOMOVINA"
- * MOŠKI ZBOR "SLOVAN"
- * SLOVENSKI TAMBURAŠKI ZBOR
- * IGRA MLADINE
- * GODBA IN PLES

V SLOVENSKEM DOMU
253 IRVING AVENUE BROOKLYN, N. Y.
VSTOPNINA 60 CENTOV, vključno davek

POLITIKA VELESIL IN NOVA FRANCIJA

Za ONA napisal Donald Bell

Na konferenci v Dumbarton Oaks se je pokazalo, da ne bo ravno lahko priti do sporazuma treh velesil v pogledu organizacije nove lige narodov. Dobro znano je tudi, da poglaviti problem bodočega mira in mirovne pogodbe — vprašanje, kaj z Nemčijo — na tej konferenci ni bilo rešeno. Pri minister Churchill je namignil v svojem zadnjem govoru, da bi bilo dobro, da se znova sestanejo s predsednikom Rooseveltom in maršalom Stalinom in se dogovore glede najbolj perečih problemov. Temelj vsega tega je, da ne more priti do nobene zadovoljive rešitve mednarodnih vprašanj, dokler se tri velike sile niso zedinile.

Teh osnovnih dejstev ne smemo nikdar pozabljati, kadar razpravljamo o stališču našega zunanjega ministerstva napram Franciji. Popolno priznanje francoske vlade bi skoraj avtomatično pritegnilo Francijo kot novo velesilo v zbor velesil, ki zdaj odločajo o vseh vprašanjih — Amerika, Velika Britanija in Sovjetska Rusija. Pri tem pa ostane seveda odprto vprašanje, da-li bi bila pogajanja s tem olajšana ali ne.

Oni, ki obsojajo ameriško zunanje ministerstvo, poudarjajo, da so Francozi naši zavezniki, ter da smo priznali celotno vlado Bonomi-ja v Italiji. V formalnem pogledu je ta očitek popolnoma upravičen — odgovora nanj sploh ni. Toda v realni politiki je stvar čisto drugačna. Bonomi bi bil seveda najsmrenejši človek na svetu, ako bi mogel menjati z de Gaulle-om. Razven tega pa tudi ne smemo pozabljati, da je velika razlika med zahtevami prejšnjega francoskega osvobodilnega komiteja, ki je imel svoj sedež v Alžiru, in sedanjemu francosko proviziorno vlado, ki se nahaja v Parizu. De Gaulle-ov največji problem v Alžiru je bil, kako priti do tega, da bi samo Francozi odločali o notranjih zadevah Francije. Možnost, da bi utegnili zavezniki uvesti na Francoskem takozvano zavezniško vojaško vlado, mu ni bila po godu. Priznati je treba, da je imel prav. Francoski narod je pokazal, da je brez nadaljnega sposoben vzeti upravo Francije v svoje lastne roke — tudi brez splošnih volitev. Italijanska vlada je sicer priznala od zaveznikov, toda še dolgo ni dosegla tega dejanskega sta-

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

tusa. Italijanska vlada je še vedno odvisna od pogojev premirja, in resnična vladna oblast je tudi še danes v rokah zavezniške kontrolne komisije.

Na njegovih domačih tleh je suverenost de Gaulle-ove Francije priznana in neokrnjena. Da-li se ga smatra de facto ali de jure vladarja, ni važno v tem pogledu, kajti nikdo mu ne krati pravico, da sevestira tovarne Renault, da zapira in kaznuje kolaboratorje ali da preosnuje vse narodno gospodarstvo Francije. In vendar ne išče le iz prestižnih vzrokov tistega popolnega priznanja za katero se Francozi potegujejo s toliko vnemo.

De Gaulle hoče privedi Francijo v zbor velikih sil — čim prej mogoče, a na vsak način pred zaključkom miru. Vprašanja ogromne važnosti so tu na kocki, vsa evropska vprašanja vključno Nemčije, in vrhu tega še kolonialna vprašanja največjega pomena. Tu je že druga velika razlika med Italijo, oziroma njeno od zaveznikov priznano vlado in Francijo. Italijanska vlada nima takih namenov — niti bi jih mogla izvesti. Dejansko stanje bi se dalo izraziti še nekoliko drugače — mogli bi reči, da je bilo kaj lahko priznati italijansko vlado, ker je to priznanje ostalo brez vsakih praktičnih posledic, dočim je stvar v slučaju Francije drugačna.

Našemu zunanjemu ministerstvu je seveda dobro znano, da bo prišel dan, neizogibno, ko bo treba, hočeš nečeš, priznati vlado Francije. Toda ako uspe, zavleči ta trenutek še za leto dni — to bi bila velika stvar. V tem slučaju bi bili temelji nove lige narodov do takrat že postavljene. Poleg tega pa je treba tudi upoštevati, da nikdo ne more vedeti, kakšna bo zunanja politika Francije, ki bo nastala v teh mesecih — in še mnogo manj, kakšne vrste vlada bo prevzela po se.

Danes je razločevati dvoje različnih stremeljenj v francoskem političnem življenju. Maquis, ali narodno gibanje odpora, se posveča pred vsem vprašanjem notranje reforme. Ni mogoče, da bo ostal večji del političnih sil vezan v problemih kot: obnovev političnih strank, ustanovitve novega družabnega reda, organizacija narodnega gospodarstva brez kartelov itd. Na drugi strani pa se je pojavil nacionalizem, ki je morda celo šovinističen. Po prvi svetovni vojni je imela Francija hegemonijo nad širokimi predeli Evrope. Izgradila si je bila sistem vojaških zvez, ki je bil videti mogočen. Na Balkanu in na Poljskem je bil njen vpliv mogočen. Skupaj z Anglijo je bila dominantna sila v stari ligi narodov.

Dober del te sile in tega vpliva je seveda izgubljen za vedno — kajti v Evropi se je pojavila nova velika sila, Sovjetska Rusija.

Toda v Franciji so deli naroda, ki mislijo, da se bo dalo nadomestiti s tem, da se pomakne francosko mejo na reko Reno, in z dosledno izvedeno močno kolonialno politiko. De Gaulle poskuša ti dve stremeljenji v francoskem narodnem življenju spojiti, in zadostiti obema. Zato se je proglasil za notranji prepoved Francije, obneme pa naznanil, da bo vodil močno zunanjo politiko. Osebnost mu leži mnogo več na zunanji poziciji Francije kot na notranjih reformah. Alko se bo de Gaulle-u posrečilo, oživetiti staro francosko politiko takozvane francoske "Grandeur", francoske veličine, bo seveda vpliv te politike v Franciji sami neprestano rastel. To vprašanje bi utegnili odločati za več desetletij, kam bo v bodoče usmerjena zunanja in notranja politika nove Francije.

Velešile zavzemajo napram

Franciji različna stališča. Sovjetska Rusija je dala de Gaulle-u več priznanja kot zahodne velesile — toda to je bilo še v času, ko je šlo še za to, da-li se bo Francija sploh sama upravljala. Ako vzamemo za barometer pisanje komunističnih listov, bi mogli reči, da je nastala precejšnja hladnost napram sedanjemu francoski vladi. Francoskim komunistom je več do prereditve Francije v notranjosti, kot do njene pozicije v zunanjem svetu. Britanija pa se v splošnem drži linije, katero je označil lani g. Smuts — njena želja bi bila, ustvariti blok dežel zahodne Evrope. V interesu te politike je, da dobi Francija nekaj prirastka moči, toda ne preveč. Naša ameriška politika pa ni popolnoma jasna. Morda so vpletena nekatera vprašanja francoske kolonialne politike, morda so radi tega tako nedoločni. ... (ONA.)

Sorodniki naj se zgledajo

V taborišču blizu Bostona, Mass., se nahaja italijanski vojni ujetnik, Slovenec GABRIEL BATISTA, doma iz Ilirske Bistrice. V Ameriki ima več sorodnikov in bi rad zvedel za njihov naslov. Kdor bi mu hotel pisati, naj se obrne na naš urad in mu bomo poslali njegov naslov.

MARTA EGGERTH

ki nastopa z Jan Kiepur v New Opera Company predstavi "Vesela vdova", ki sedaj igra v New York City Center. — Vstopnice so po ljudski ceni.

5. LETO! "Popolna satelita" Atkinson, Times
LIFE WITH FATHER
ARTHUR MARGETSON
NYDIA WESTMAN
Zares razsvetljuje navdihnjeno in presunljivo igrano "Chattelam "Glava Naroda" se priprava, da tega ne zamudijo!
EMPIRE THEATRE, Broadway in 49th St., N.Y.
PRE. 6-9540
Zvečer 8.30. Popoldne ob sredo in soboto 2.40.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Dboru.

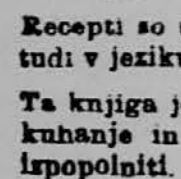
KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ 3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov. — Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil velik ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.